

SUBSTANTIVUL

**Genul
Numărul**

**LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
PENTRU ȘCOLILE ȘI SECȚIILE
CU PREDARE
ÎN LIMBA MAGHIARĂ
CLASA A V-A**

PROF. ARITINA MICU

Să descoperim împreună o lume de poveste!

Poți fi un mic detectiv!

Găsește, în imaginea dată, apoi notează în caiet cât mai multe cuvinte care denumesc ființe, plante, lucruri, fenomene ale naturii.

Te-ai descurcat minunat!

Ființe/plante

- frunză, copac, brad, creangă

Lucruri

- scrisoare, afiș
- căciulă, fular

Fenomene ale naturii

- zăpadă
- ninsoare, gheață, ger

Ce îți propun să înveți alături de mine?

- **Să definești noțiunea de substantiv;**
- **Să identifici această parte de vorbire în diferite enunțuri;**
- **Să stabilești genul și numărul substantivului.**

Să citim povestea din spatele imaginii!

Într-o pădure fermecată, departe de orice oraș, trăiește un ursuleț vesel și prietenos, pe nume Bob. Iubește toate anotimpurile, dar cel mai mult îi place iarna cu zăpada ei pufoasă ca o saltea moale, cu ger de îngheață râul transformat într-o oglindă fermecată și cu multe bucurii.

În fiecare iarnă, după ce Moș Crăciun pleacă, Bob organizează o petrecere. Chiar acum le pune invitații. A pus un afiș în copac, o invitație într-o gaură de șoarece, alta în vizuina castorului și chiar acum leagă o a treia de creanga stejarului unde locuiește ciocănitorea. Nerăbdarea și emoția de a-și revedea prietenii îl copleșesc.

Să trecem cuvintele subliniate în text în categoriile din tabel!

ființe, plante	lucruri	fenomene ale naturii	stări sufletești	acțiuni	noțiuni	locuri
ursuleț	saltea	anotimpuri -le	bucurii	petrece- re	nume	pădure
Bob	oglinďă	iarna	nerăbda- rea			oraș
Moș Cră- ciun	invitații invitație	zăpada	emoția			vizuina
copac		ger				gaură
șoarece		râul				
castor						
creanga						
stejarului						
ciocăni- toarea						

Să reținem!

Substantivul este partea de vorbire care denumește ființe, lucruri, fenomene ale naturii, stări sufletești, acțiuni, locuri etc, considerate în sens larg obiecte.

Să exersăm puțin!

1. Subliniază seria care conține numai substantive:

a. ciorap, cizmă, curea, pantof,
plin, tricou;

b. floare, copac, iarbă, pădure,
frunză, curcubeu;

c. bob, bulgăre, zăpadă, sanie,
fulg, vesel.

Să vedem cum te-ai descurcat!

a. ciorap, cizmă, curea, pantof,
plin, tricou;

b. floare, copac, iarbă, pădure,
frunză, curcubeu;

c. bob, bulgăre, zăpadă, sanie,
fulg, vesel.

a.ciorap, cizmă, curea, pantof,
plin, tricou;

b. floare, copac, iarbă, pădure,
frunză, curcubeu;

c. bob, bulgăre, zăpadă, sanie,
fulg, vesel.

Ți-ar fi util să știi

Țări	Orașe	Prenume	Nume de animale	Sărbători
România, Ungaria, Portugalia, Franța, Germania etc	Cluj-Napoca, Oradea, București, New York, Paris etc	Ana, Vasile, Izabela, Agnes, Erika, Henrietta, Andras etc	Negruț, Grivei, Coco, Max, Bella, Simba etc	Crăciun, Anul Nou, Rusalii, Paște etc

Substantive proprii

- denumesc un anumit obiect dintr-o clasă de obiecte spre a-l deosebi de celelalte;
- se scriu cu inițială majusculă (literă mare), la fel ca în limba maghiară: România, Cluj-Napoca, Andrei, Anca.

Substantive comune

- denumesc un obiect dintr-o clasă de obiecte de același fel;
- se scriu cu inițială minusculă (literă mică), la fel ca în limba maghiară: masă, iepure, scaun.

Să observăm!

NUMĂRUL SUBSTANTIVULUI

Folosește substantivul potrivit pentru a denumi fiecare dintre obiectele de mai jos. ***Ce observi legat de forma pe care o primesc aceste substantive atunci când se referă la unul sau două obiecte?***

un câine

doi câini

o casă

două case

un bloc

două blocuri

Te-ar ajuta să știi...

*Desinențele (**marcate cu roșu**) sunt acele sunete sau grupuri de sunete care, așezate la sfârșitul substantivelor, le indică numărul.*

Substantivele au două numere:

Singular, când
denumesc un singur
obiect: *câine*, *casă*,
bloc

Plural, când denumesc
două sau mai multe
obiecte: câni, case,
blocuri

Să vedem dacă ai înțeles!

1. Trece substantivele de mai jos la plural și subliniază desinențele care le indică numărul:

- codru
- lup
- mamă
- pod
- profesor
- teatru
- treabă
- zână

2. Pune substantivele din paranteze la numărul potrivit:

- (Florile) s-a ofilit.
- (Elevul) își fac temele primite.
- (Cocoșii) a mâncat tot porumbul.
- (Cărțile) se citește ușor.
- Au înverzit (dealul).
- (Jucăriile) s-a stricat repede.

Să verificăm!

1. Trece substantivele de mai jos la plural și subliniază desinențele care le indică numărul:

- codru
- lup
- mamă
- pod
- profesor
- teatru
- treabă
- zână

- codr**i**
- lup**i**
- mame**e**
- pod**uri**
- profesori**i**
- teatre**e**
- treburi**i**
- zâne**e**

2. Pune substantivele din paranteze la numărul potrivit:

- (Florile) s-a ofilit.
- (Elevul) își fac temele primite.
- (Cocoșii) a mâncat tot porumbul.
- (Cărțile) se citește ușor.
- Au înverzit (dealul).
- (Jucăriile) s-a stricat repede.

- Floarea** s-a ofilit.
- Elevii** își fac temele primite.
- Cocoșul** a mâncat tot porumbul.
- Cartea** se citește ușor.
- Au înverzit **dealurile**.
- Jucăria** s-a stricat repede.

Să mai exersăm puțin!

Care crezi că e forma corectă de plural a substantivelor de mai jos?

chibrite/chibrituri

chibrituri

ciocolate/ciocolăți

ciocolate

foarfece/foarfeci

foarfeci

ghișee/ghișeuri

ghișee

hotele/hoteluri

hoteluri

monede/monezi

monede

vaccinuri/vaccine

vaccinuri

înghețate/înghețări

înghețate

tunele/tuneluri

ambele forme

Să ne mai jucăm puțin!

Scrie formele de singular și plural ale substantivelor care pot fi asociate imaginilor de mai jos. Ce observi?

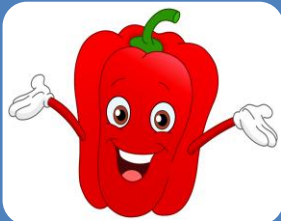
singular

plural

singular

plural

singular

plural

Ce ai observat?

Există substantive care au aceeași formă la singular și la plural.

singular: arici
plural : arici

singular: pui
plural: pui

singular: ardei
plural: ardei

Să ne reamintim!

Genul substantivelor

- Se numără
- **un, doi**
- un copil/ doi copii
- un câine/doi câini

masculin

- Se numără
- **o, două**
- o casă/două case
- o masă/două mese

feminin

- Se numără
- **un, două**
- un bloc/două blocuri
- un caiet/două caiete

neutru

Să vedem dacă ai înțeles

Să exersăm!

1. Precizează genul următoarelor cuvinte:

bărbat, copil, geam, gură, covrig, scaun, poză, sunet.

2. Găsește intrusul din seriile de mai jos:

a. copil, brad, zid, munte, prieten;

b. ciob, masă, floare, ploaie, scară;

c. caiet, coridor, fereastră, penar, stilou.

Cred că așa ai răspuns

1. Precizează genul următoarelor cuvinte:

bărbat, copil, geam, gură, covrig, scaun, poză, sunet.

Un bărbat/doi bărbați-**masculin**

Un copil/doi copii- **masculin**

Un geam/două geamuri-**neutru**

O gură/două guri-**feminin**

Un covrig/doi covrigi-**masculin**

Un scaun/două scaune-**neutru**

O poză/două poze-**feminin**

Un sunet/două sunete-**neutru**

2. Găsește intrusul din seriile de mai jos:

a. copil, brad, zid, munte, prieten;

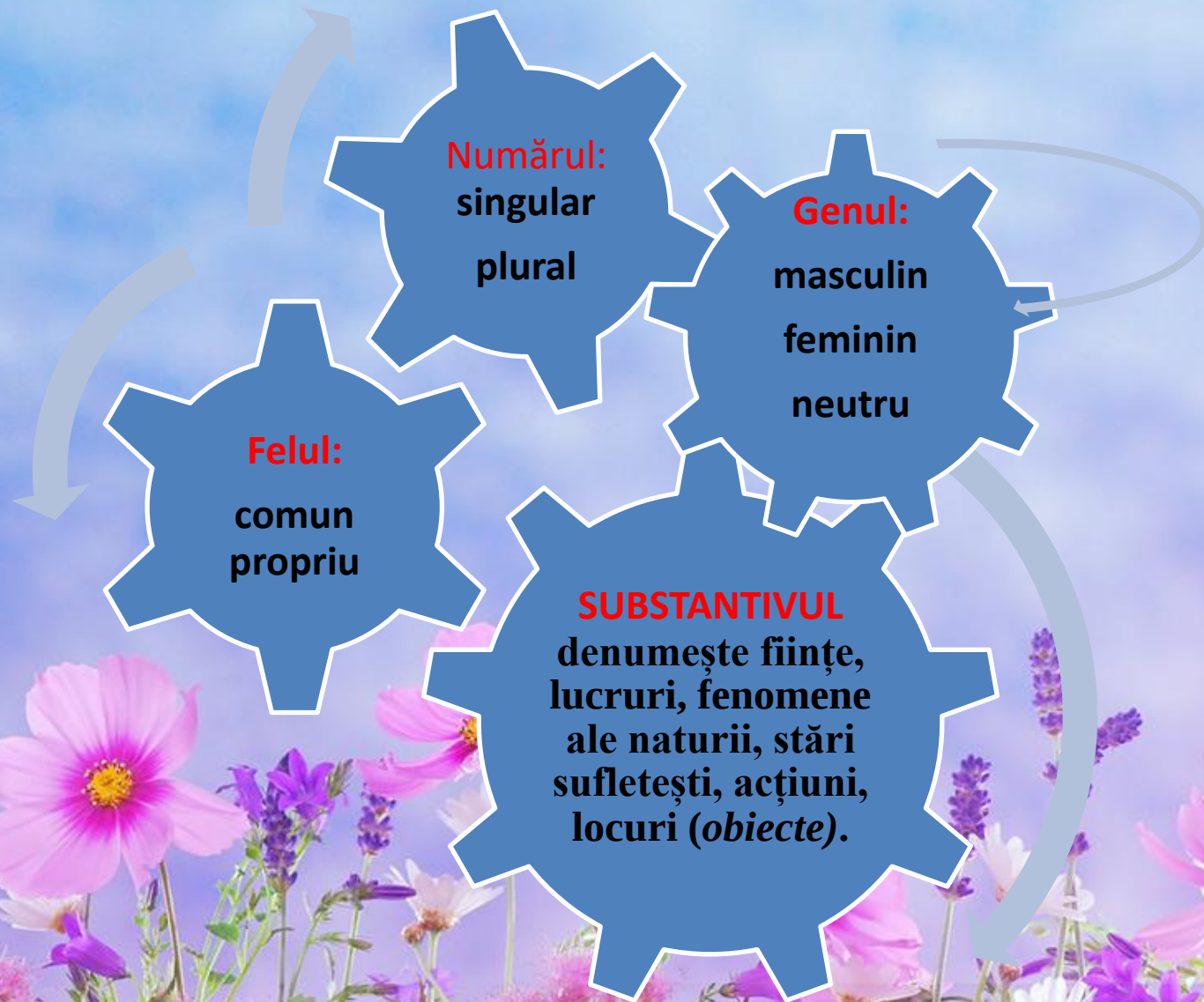
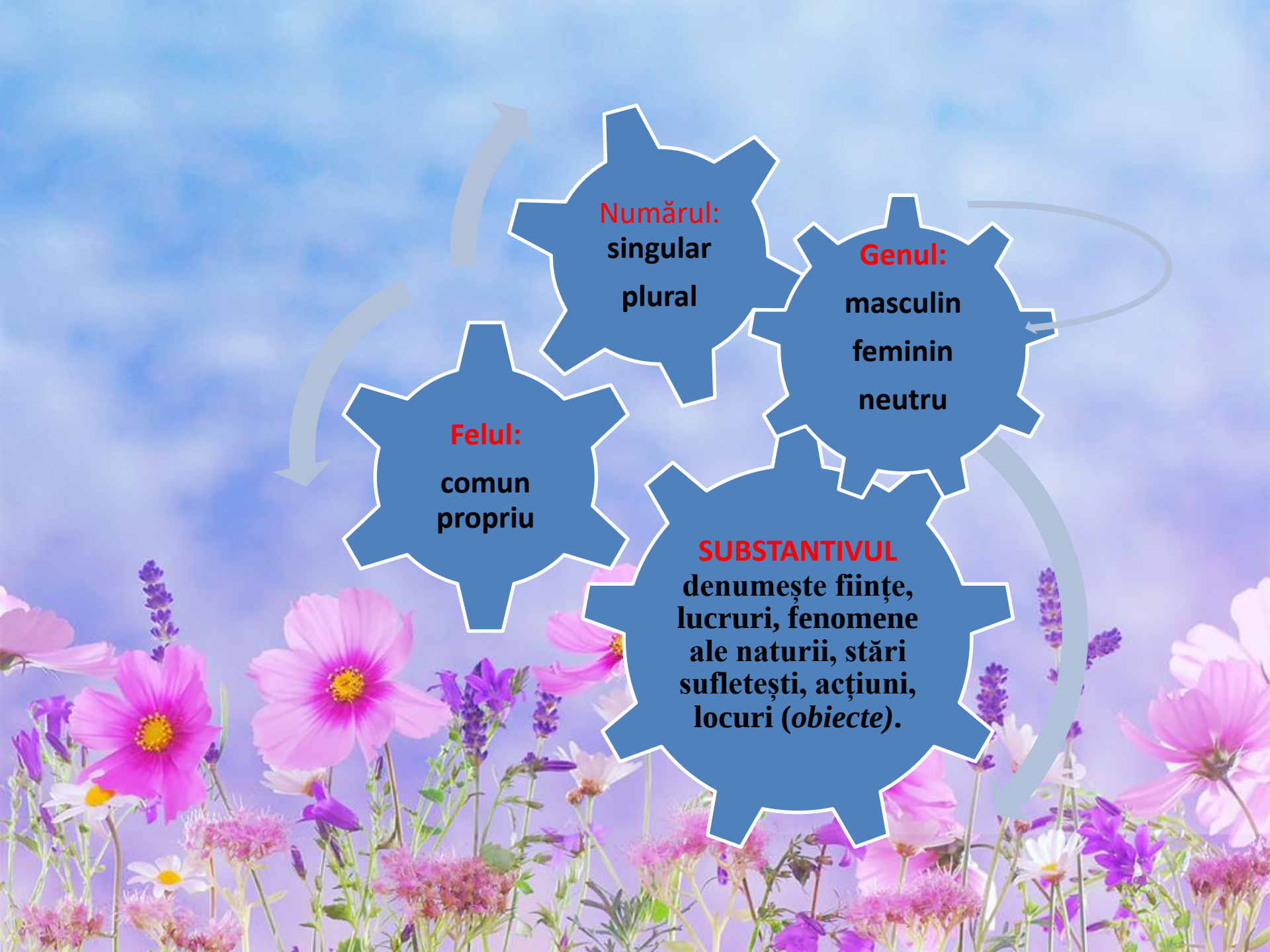
b. ciob, masă, floare, ploaie, scară;

c. caiet, coridor, fereastră, penar, stilou.

a. zid (n.)

b. ciob (n.)

c. fereastră (f.)

O temă jucăușă...

Lista de cumpărături

Imaginează-ți că mama te-a trimis la cumpărături cu următoarea listă:

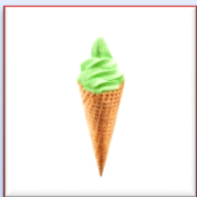
1. Scrie în dreptul fiecărei imagini denumirea produsului.
2. Taie de pe listă substantivele neutre.
3. Adaugă pe listă un substantiv masculin/feminin.
4. Trece la plural două substantive de pe listă.

Cred că te-ai descurcat minunat

Lista de cumpărături

înghețată-înghețate

parfum-parfumuri

trandafir-trandafiri

pui- pui(pl.)

suc-sucuri

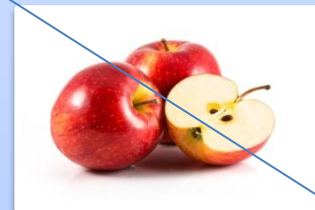
pești

cartofi

mănuși

mere

pâine(feminin)

morcovi (masculin)